

20.4.2018

Hengitysliiton kommentit asiakasmaksulain kuulemistilaisuudessa 20.4.2018, STM

Hengitysliiton asiakasmaksulain luonnosta koskevat kommentit on laadittu soveltuvin osin pykäläiä seuraten.

1 Luku Yleiset säännökset

Koskien **3 §. Palvelusta perittävä maksu**, Hengitysliitto pitää hyvänä muutosta, että silloin, kun maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvan sosiaali- tai terveystalouden maksusta ei säädetä tässä laissa, palvelu on maksuton.

Hengitysliitto pitää erittäin tärkeänä, että **4 §. Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen** selkeytetään tulevassa laissa. Asiakkaan on saatava oikeanlainen tieto ja toimintaohjeet tämän pykälän toimeenpanossa. Tässä yhteydessä on muun muassa selvästi kerrottava, kuka on oikeutettu maksun alentamiseen ja perimättä jättämiseen sekä se, miten maksun alentamista ja perimättä jättämistä haetaan. Laissa voitaisiin velvoittaa maakuntia valmiiden hakemuslomakkeiden käyttöön asiakkaan vapaamuotoisen hakemuksen sijaan.

2 Luku Maksuttomat palvelut

Hengitysliitto pitää hyvänä muutoksena sitä, että **2 §. Maksuttomat terveystaloudet**, kohdassa 7) sairaanhoidon palvelut säädetään maksuttomiksi alle 18-vuotiaalle asiakkaalle. Esimerkiksi lasten astma hoidetaan erikoissairaanhoidossa. Astmaa sairastavia lapsia voi perheessä olla useita. Usein lasten astma on allergian aiheuttama ja silloin allergisen ihon, ruoka-aineallergioiden ja siedätyshoitojen maksutaakka on suuri. Tämä lakimuutos keventää pitkäaikaissairaiden lasten perheiden maksutaakkaa muun muassa poliklinikkakäyntimaksujen poisjäämisensä.

3 Luku Maksukatto

Hengitysliitto pitää hyvänä, että **2 §. Maksukatto kerryttäviin palveluihin**, on lisätty kohta 14) suun terveydenhuollon käynneistä ja hoitotoimenpiteistä perityt maksut (lukuun ottamatta oikomislaitteista ja hammasproteettisista toimenpiteistä aiheutuvia hammasteknisen laboratorion kuluja.) Etenkin astmaa sairastavien on huolehdittava suun terveydestä osana astman hoitoa. Tämä lisäys lakiin tukee astman hyvää hoitoa.

Hengitysliitto pitää erinomaisena ja asiakkaiden tasavertaisen kohtelemisen lisäämisenä **3 §. Maksujen seurantaan** tehtävää muutosta, jonka mukaan maakunnan on seurattava asiakkaan maksukaton kertymistä. Maakunnan on annettava asiakkaalle kirjallinen tieto maksukaton ylittymisestä. Kun asiakas muuttaa asumaan toisessa maakunnassa sijaitsevaan kuntaan, aiemman maakunnan on luovutettava tieto asiakkaan asianomaisen kalenterivuoden aikana suorittamien, maksukatto kerryttävien maksujen yhteismäärästä uudelle maakunnalle.

20.4.2018

4 Luku Tasasuuruiset maksut

Hengitysliiton mielestä on ongelmallista, että etenkin **1 §. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen avosairaanhoidosta perittävistä maksuista** on poistettu käyntirajat tai mahdollisuus vuosimaksun perimiseen. Uudessa laissa maksuja rajaavana tekijänä toimisi vain maksukatto. Tämä asettaa paljon avosairaanhoidon palveluja käyttäville uuden huomattavan maksurasituksen, kun aikaisemman kolmen käyntimaksun tai yhden vuosimaksun sijaan maksuja saattaa nyt tulla huomattavasti enemmän.

Esimerkiksi maksutaakka saattaa nousta uniapneaa sairastavilla, joilla on ylipainosta johtuen uniapnean lisäksi useita muita pitkäaikaissairauksia, kuten korkea verenpaine, metabolinen oireyhtymä sekä diabetes eli paljon hoitoa ja pitkäaikaista seurantaa vaativia sairauksia. Käyntejä kertyy todennäköisesti yli 3 vuodessa vaikka CPAP:n avulla saadaan uniapnea hyvään hoitotasapainoon.

Lisäksi iäkkäillä keuhkohtaumatautia sairastavilla on myös useita pitkäaikaissairauksia (keuhkojen toimintakyvyn huonontumisen seurauksena sydän- ja verenkierron sairauksia/ongelmia, diabetestä tai hoitoa vaativia oireita kuten alavireisyys ja masennus). Edennyt keuhkohtaumatauti pahenee keskimäärin kaksi kertaa vuodessa niin, että tarvitaan sairaalahoitoa.

Molempiin sairauksiin liittyy myös paljon elintavanohjausta, kuten savuttomuus (nikotiinituotteista vieroitus), painonhallinta (ravitsemus- ja liikuntaohjaus), alkoholin käyttö jne.

Koskien luvuissa 4 ja 5 (Maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut) mainittuja etäpalveluita. Hengitysliitto kannattaa etäpalvelujen käyttöä soveltuvin osin, mutta on olennaista huomata, ettei etäpalveluilla korvattaisi sellaisten ihmisten palveluja, jotka haluavat saada palvelut kotiin tuotuna. Iäkkäitä ja muita potilaita, jotka eivät suoriudu etäpalvelujen tekniikasta, on vielä paljon. Etäpalveluista suoritettava maksu voisi olla kirjattu lakiin matalammaksi kuin kotiin tuotavan palvelun maksu, jolloin se ohjaisi asiakkaita etäpalvelujen piiriin mahdollisuuksien mukaan. On ehdottoman tärkeää, että myös etäpalvelusta veloittettava maksu kerryttää maksukattoa.

Helsingissä 20.4.2018

Sari Mäki

Sosiaali- ja terveystieteiden asiantuntija

Mervi Puolanne

Järjestöjohtaja